

CLAUDIU PARADAISER (1933–2006)

S-a stins fulgerător cel care a fost Claudiu Paradaiser, istoric de artă și medievalist de excepție, colaborator constant al Institutului de Arheologie din Iași, cercetător pasionat și spirit generos, cu importante contribuții științifice în domeniul artei epocii lui Ștefan cel Mare, autor al monografiei fundamentale *Comori ale spiritualității românești la Putna*.

S-a născut la 24 mai 1933 la Bucium, lângă Iași, și a început o fructuoasă carieră culturală la scurt timp de la terminarea liceului. A absolvit cursurile Facultății de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași în 1956 și imediat s-a înscris la cursurile Facultății de Filologie a Universității din București, Secția de Limbă și Literatură Germană, parcurgând primii doi ani de studii într-un singur an universitar (1956–1957), dar întrerupând studiile la sfârșitul anului al treilea, din motive materiale.

Între 1958 și 1968 s-a dedicat apostolatului în domeniul literaturii și artei, mai întâi în calitate de secretar literar al Teatrului pentru copii și tineret din Iași, apoi ca metodist literar la Casa regională de creație din Iași, după numai un an, ca o recunoaștere a talentului și puterii sale de muncă, fiind numit director al acestei instituții. După transformarea Casei regionale de creație în Școală Populară de artă, a continuat să conducă această instituție în calitate de director, fiind și titularul cursurilor de Istoria artei din cadrul Școlii, până în 1968. Începând cu acest an este numit în funcția de președinte al Comitetului pentru Cultură și Artă al municipiului Iași, funcție pe care o îndeplinește cu succes până în 1970.

După 1970 consideră că vocația sa de cercetător al istoriei artei și de apostol al culturii și artei românești este mai plener urmată și servită din rolul de muzeograf. Ca urmare, se transferă la Complexul Muzeal din Iași, la Palatul culturii, unde i se încredințează conducerea Muzeului de Artă al Moldovei, din cadrul Complexului Muzeal. Continuă să conducă Muzeul de Artă al Moldovei timp de două decenii, în ciuda dificultăților perioadei și vicisitudinilor ultimilor ani ai regimului comunist.

În 1981 a obținut titlul de Doctor în Istoria Artei, la Universitatea din București, cu teza *Colecția de artă universală a lui Scarlat Vârnav*, sub conducerea profesorului Raoul Șorban. Teza a fost, ulterior, publicată de Editura Junimea din Iași sub titlul *Un ctitor uitat – Scarlat Vârnav*.

După schimbarea regimului, a avansat pe postul de director general al Complexului Muzeal, îndeplinind această funcție de mare responsabilitate până iulie 1993. După această dată s-a retras, renunțând la rolul de gardian al valorilor artistice ieșene și dedicându-și timpul, în exclusivitate, cercetărilor de istoria artei, în calitate de cercetător principal I în cadrul Complexului Muzeal.

Valoarea demonstrată de istoricul de artă Claudiu Paradaiser i-a adus, de-a lungul carierei, nominalizări în funcții academice și de reprezentare, precum: vicepreședinte al Comisiei de Istoria și Teoria artei din cadrul Filialei Iași a Academiei Române și apoi președinte al Subcomisiei de Estetică și Artă Plastică a aceleiași instituții, vicepreședinte al ASTREI, despărțământul „Mihail Kogălniceanu” din Iași și membru definitiv al Uniunii Artiștilor Plastici, secția Critică.

De-a lungul vieții și carierei nu a încetat să profeseze adevăratul spirit al cercetătorului pe deplin angajat în căutarea adevărului și în revelarea și promovarea valorii reale, cercetând cu abnegație și împărtășind cu generozitate din rezultatele căutărilor sale, publicarea volumului *Comori ale spiritualității românești la Putna*, care însumează cercetările sale asupra artei epocii lui Ștefan cel Mare, atrăgând atenția și aprecierea comunității de istorici medievaliști din România.

Pe lângă activitatea de cercetător, Claudiu Paradaiser a servit cultura și ca publicist și traducător, publicând numeroase articole, cronică plastice și eseuri de istoria artei românești și universale, dar și poezie, în ziare și reviste din Iași. S-a remarcat ca traducător din limba germană, în special de poezie, traducând din Heine, Schiller și Rilke, zenitul activității sale de traducător fiind *Cântecul Nibelungilor*, tipărit de Editura Junimea în 1971, într-o versiune prescurtată, pentru tineret.

După aproape o jumătate de secol de viață dedicată culturii și artei românești, Claudiu Paradaiser și-a ridicat sieși, prin abnegație, devotament și generozitate închinată culturii, un monument durabil, un monument de amintiri recunoscătoare în sufletele ieșenilor care l-au cunoscut, în sufletele celor cu care a colaborat și cărora le-a lăsat moștenire opera sa științifică.

CĂTĂLIN HRIBAN